।। શ્રી મહાવીરાય નમઃ।।

શ્રી ગ્રેટર બોમ્બે વર્ધમાન સ્થાનકવાસી જૈન મહાસંઘ

સંચાલિત

માતુશ્રી મણિબેન મણશી ભીમશી છાડવા ધાર્મિક શિક્ષણ બોર્ડ

Website : www.jainshikshan.org **E mail :** jainshikshanboard@gmail. com

૧૧ જાન્યુઆરી ૨૦૨૬ મહિલા મંડળ કુલ ગુણ : ૧૦૦

સૂચના : ૧) જે પ્રમાણે સવાલ પૂછ્યા હોય તે જ પ્રમાણે જવાબ લખવા. વાર્તા કે થોકડાના લાંબા જવાબ લખવા નહિ.

૨) આપના જવાબ પેપરમાં આપે ઓપન બુક આપી છે કે રેગ્યુલર તે ખાસ લખજો. જેમણે નહીં લખ્યું હોય તેમનો નંબર આવશે તો પણ નંબર આપવામાં નહીં આવે.

શ્રેણી – ક્રેશ કોર્ષ (૭ મી, ૮ મી)

STUDENT NAME		ROLL NO.	
DATE OF BIRTH		MOBILE NO.	
OPEN /REGULAR		WRITER YES/NO	
SANGH NAME		SUPARVISOR SIGN	
MAHILA MANDAL		TOTAL MARKS	

(30)

પ્ર.૧ સામાયિક–પ્રતિક્રમણના આધારે લખો.

(૧) નીચેના પાઠની પૂર્તિ કરો. (૧૦)

૧. ધન ધાન્નનું **યથા પરિમાણ, દુપદ ચઉપ્પદનું યથા પરિમાણ, કુવિયનું યથા પરિમાણ એ યથા પરિમાણ કીધું છે તે** ઉપરાંત

૨. અટ્ઠારસવિહે **અબંભે એગૂણવીસાએ નાયજ્ઝયણેહિં વીસાએ અસમાહિ ઠાણેહિં ઈક્કવીસાએ** .... સબલેહિં

૩. ખામેમિ **ખમાસમણો દેવસિયં વઈક્કમં આવસ્સિયાએ** પડિક્કમામિ

૪. પસીયંતુ **કિત્તિય વંદિય મહિયા જે એ લોગસ્સ ઉત્તમા** સિદ્ધા

૫. જિનમાર્ગથી વિપરીત **પ્રરૂપે તે મિથ્યાત્વ અવિનય મિથ્યાત્વ અકિરિયા મિથ્યાત્વ અજ્ઞાન મિથ્યાત્વ** .... આશાતના

(૨) નીચેના શબ્દોના ગુજરાતીમાં અર્થ લખી કયા પાઠમાં આવે છે? તે લખો. (૫)

૧. જાણીપ્રીછી **જાણીને, ઓળખ્યા છતાં ય** **પહેલા વ્રતમાં**

૨. ખેલેસુ વા **કફમાં ઉપજે તે** **૧૪ સ્થાનના સંમૂ. મનુષ્ય**

૩. અકરણયાએ **નહિ કરવા વડે** **પ્રતિક્રમણના બીજા પાઠમાં**

૪. અનંગકીડા **સ્વાભાવિક અંગ સિવાય અનેરા અંગે કામક્રીડા કરી હોય** **ચોથા વ્રતમાં**

૫. અવિરાહિઓ **વિરાધના રહિત, અખંડિત** **સામાયિકના ત્રીજા પાઠમાં**

(૩) નીચેના શબ્દોના મૂળ પાઠ (માગધી શબ્દ) લખો. **(૫)**

૧. ઉપદ્રવ રહિત **સિવ** ૨. સેવા કરવી **સેવણા**

૩. ધૈર્યરૂપ **ધિજ્જં** ૪. ઉદ્યમવંત થયો છું. **અબ્ભુટ્ઠિઓમિ**

૫. ક્રિયાના સ્થાનો સંબંધી લાગેલા દોષોથી **કિરિયા ઠાણેહિં**

(૪) નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ એક વાક્યમાં લખો. **(૧૦)**

૧. ખામણા ક્યા આસને બેસીને કરાય છે? **બંને ઢીંચણ ઢાળીને કરાય.**

૨. ઉપાધ્યાય કોને કહે છે? **જે સાધુ પુરુષ સ્વયં પોતે ૩૨ આગમને ભણે-ભણાવે, ૨૫ ગુણોથી યુક્ત હોય.**

૩. તીર્થંકરનો જન્મ ક્યા કુળમાં થાય છે? **ઉચ્ચકુળમાં, ક્ષત્રિયકુળમાં.**

૪. યોનિ ક્યા જીવોની હોય છે? **પર્યાપ્તા બાદર જીવોની.**

૫. ૮૨ બોલનું પ્રતિક્રમણ છે તે ૮૨ બોલ ક્યા?

૨૫ મિથ્યાત્વ, ૧૨ અવ્રત, ૫ પ્રમાદ, ૨૫ કષાય, ૧૫ અશુભ યોગ.

૬. ઘાતી કર્મના ક્ષય થવા પર ક્યા ગુણ પ્રગટ થાય છે? **કેવળજ્ઞાન, કેવળદર્શન, વીતરાગતા, અનંત શક્તિ.**

૭. ત્રીજું શ્રમણસૂત્ર શેના વિષેનું છે? **સ્વાધ્યાય અને પ્રતિલેખનાના દોષોથી નિવૃત્ત થવા વિશે છે.**

૮. ચલાસન દોષ એટલે શું? **ચલાયમાન આસને બેસવું.**

૯. સંથારા સહિતનું પંડિત મરણ કોને આવે?

જ્ઞાન, દર્શન ચારિત્ર અને તપની ઉત્તમ આરાધના કરનાર સાધુ કે શ્રાવકને આવે.

૧૦. વિકથા એટલે શું? **આત્માનું અહિત કરવાવાળી કથા.**

(૫૦)

પ્ર.૨ તત્ત્વ/સંસ્કાર વિભાગના આધારે

(૧) નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ એક વાક્યમાં લખો. **(૧૦)**

૧. મન વિનાના ઘોડાની સ્થિતિ કેટલી? **જઘ. અંત. ઉત ૮૪000 વર્ષ.**

૨. સૂત્ર રુચિ સમજાવો. **જે જીવ આચારાંગ આદિ આગમ શાસ્ત્રો વાંચીને સમકિતને પ્રાપ્ત કરે છે.**

૩. છટ્ઠી નરકની આગતિ લખો. **૧૫ કર્મભૂમિના મનુષ્ય+૧ જળચર એ ૧૬ ના પર્યાપ્તા.**

૪. પાંચમી-છટ્ઠી પ્રભાવનાના નામ લખો. **૫) તપ પ્રભાવના ૬) વિદ્યા પ્રભાવના.**

૫. મિહિકા એટલે શું? તેની અસજ્ઝાય લખો. **સફેદ ધુમ્મસ. જ્યાં સુધી રહે ત્યાં સુધી.**

૬. શ્રાવકની ગત લખો. **૪૨ તે ૧૨ દેવલોક+૯ લોકાંતિક એ ૨૧ ના અપર્યાપ્તા અને પર્યાપ્તા.**

૭. નક્ષત્ર દેવીનો ચવણ દ્વાર લખો. **જઘ. ૧, ૨, ૩ યાવત્ સંખ્યાતા ઉત. અસંખ્યાતા.**

૮. બળદેવ કોણ હોય છે?

વાસુદેવ અને બળદેવ બંને સગા ભાઈઓ હોય છે. બંનેના પિતા એક અને માતા જુદી હોય છે.

૯. કાર્મણ શરીર એટલે શું? **જેમાં આઠે કર્મના સ્કંધ સંગ્રહિત રહે છે.**

૧૦. મનુષ્યમાં કયા દંડકના જીવો ન આવે? **તેઉકાય, વાઉકાય**

(૨) ખાલી જગ્યા પૂરો. **(૮)**

૧. ...... અને ...... વિમાનના દેવો ઉત્તર વૈક્રિયની શક્તિ હોવા છતાં કરતા નથી. **ગ્રૈવેયક, અનુત્તર વિમાન**

૨. આકાશમાં ...... નું ચમકવું તે ...... કહેવાય. **વીજળી, વિદ્યુત**

૩. આંખના ...... માં ...... સમય થઈ જાય છે. **પલકારા, અસંખ્ય**

૪. ૨૪ તીર્થંકરો અને ૯ બળદેવો એ ...... પદવીના ભવમાં નિયમા ...... હોય છે. **તેત્રીસ, સમકિતી**

૫. ...... એટલે જેનાથી સમકિતની સુરક્ષા થાય. તે ...... સૂત્રમાં છે. **જયણા, ઉપાસકદશાંગ**

૬. ...... થી ...... નરકનો નીકળેલો જીવ સાધુ થઈ શકે છે. **એક, પાંચ**

૭. સમકિતી જીવ .... થી વધુ સ્થિતિના કર્મ બાંધતો નથી. **અંતઃક્રોડાક્રોડી સાગર.**

૮. એક પલ્યમાં .... પસાર થઈ જાય છે. **અસંખ્ય વર્ષ**

(૩) નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ સાચા છે કે ખોટા? ખોટા હોય તે સુધારીને લખો. **(૮)**

૧. ૭૭ સ્તોક=૧ મુહૂર્ત. **ખોટું. ૭૭ લવ=૧ મુહૂર્ત**

૨. ચારે ગતિના જીવોની અવગાહના આત્મ આંગુલથી દર્શાવાય છે.

ખોટું. ચારે ગતિના જીવોની અવગાહના ઉત્સેધ આંગુલથી દર્શાવાય છે.

૩. ઉલ્કાપાતની અસજ્ઝાય એક પ્રહરની છે. **સાચું.**

૫. નવ તત્ત્વ પર શ્રદ્ધા થવી તે બીજ રુચિ છે. **ખોટું. નવ તત્ત્વ પર શ્રદ્ધા થવી તે આજ્ઞા રુચિ છે**

૬. પ્રતિવાસુદેવના મૃત્યુ પછી વાસુદેવે પણ ત્રણ ખંડ જીતવા જવું પડે છે. **સાચું.**

૭. ૫૬ અંતરદ્વીપના જુગલિયા મરીને અસુરકુમાર બની શકે છે. **સાચું.**

૮. જસોધરેની આગત ૩૦ ભેદની છે. **ખોટું. જશોધરેની આગત ૧૫ભેદની છે.**

(૪) જોડકા જોડો. **(૮)**

(અ)	**(બ)**	**જવાબ**
૧. નાની લટ	૧. વાસુદેવ	**૫. સંમૂ. મનુષ્ય**
૨. નરક	૨.ભગવતી સૂત્ર	**૧. વાસુદેવ**

૩. વિનય	૩. શાશ્વતા	**૭. સ્વધર્મી**
૪. ભૂષણ	૪. સંવર	**૨. ભગવતી સૂત્ર**
૫. કવળ	૫. સંમૂ. મનુષ્ય	**૬. આહાર**
૬. લવણસમુદ્ર	૬. આહાર	**૩. શાશ્વતા**
૭. પતન	૭. સ્વધર્મી	**૮. અસજ્ઝાય**
૮. ચારિત્રગુણ	૮. અસજ્ઝાય	**૪. સંવર**

(૫) સંખ્યામાં લખો. **(૮)**

૧. જયંતની ઉત. સ્થિતિ **૩૩ સાગર** ૨. ૨૪ દંડકના દ્વાર **૨૪**

૩. ૯૬ આંગુલમાં હાથ **૪** ૪. ૧૦૦ વર્ષમાં યુગ **૨૦** ૫. બગાને ઈન્દ્રિય **૪**

૬. કોડામાં દષ્ટિ **૨** ૭. ચક્રવર્તી પાસે કેટલા લાખ ઘોડા? **૮૪**

૮. ઈરવત ક્ષેત્રમાં ચક્રીનું જઘ. આયુ. વર્ષ **૭૦૦** ૯. વ્યવહાર વચનના દંડક **૧૯**

૧૦. એકાંત મિથ્યાત્વી દેવો **૧૮/૩૬** ૧૧. સમકિતના સ્થાન **૬**

૧૨. છેવટું સંઘયણમાં દંડક **૧૦** ૧૩. બે પગમાં વેંત **૧** ૧૪. કાળ સંબંધી અસજ્ઝાય **૧૨**

૧૫. જ્ઞાન ગુણમાં મુદ્દા **૧૧** ૧૬. એક પૂર્વમાં પૂર્વાંગ લાખમાં **૮૪**

(૬) નીચેના શબ્દો સમજાવો. **(૮)**

૧. દેવ–ગુરુની વૈયાવચ્ચ : **જેમ કોઇ અભણ પુરુષ વિદ્યાગુરુને પામીને હર્ષિત થઈને તેમની સેવા કરી આ લોકમાં સુખી થાય. તેમ સમ. જીવ સુદેવ, સુગુરુની હર્ષિત થઈ સેવા કરી આલોક પરલોક બંનેમાં સુખી થાય.**

૨. પ્રતિવાસુદેવનો પહેલો અને ચોથો મુદ્દો : **૧) પ્રતિવાસુદેવ ૩ ખંડના રાજા હોય છે. તેમને તેમના જ ચક્ર વડે મારે છે તે ૩ ખંડના રાજા વાસુદેવ બને છે. ૪) પ્રતિવાસુદેવના મૃત્યુ પછી વાસુદેવે ૩ ખંડ જીતવા જવું પડે છે.**

૩. મન:પર્યવજ્ઞાન : **મન:પર્યવજ્ઞાના. કર્મના ક્ષયો.થી અઢીદ્વીપમાં રહેલા સંજ્ઞી જીવોના મનના ભાવોને જાણનારું જ્ઞાન. દરેક તીર્થં. દીક્ષા લે તરત આ જ્ઞાન ઉત્પન્ન થાય છે. આ જ્ઞાન માત્ર સાધુ–સાધ્વીને થાય છે.**

૪. અસજ્ઝાય : **અસ્વાધ્યાય. જે કાળમાં આગમ સૂત્રોના મૂળ પાઠનો સ્વાધ્યાય, ગાથા ગોખવી, વાંચવી કે પરિયટ્ટણા કરી શકાય નહિ. તે આગમના મૂળ પાઠને લાગુ પડે છે, અર્થને નહિ.**

(૧૦)

પ્ર.૩ વાર્તાના આધારે નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ લખો.

(૧) નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ માંગ્યા પ્રમાણે લખો. **(૫)**

૧. પ્રભુ મહાવીરના દેવાનંદા અને ત્રિશલા માતાની કુક્ષિમાં કેટલો સમય રહ્યા?

૮૨૧/૨ રાત્રિ, સાડા છ મહિના.

૨. અર્જુનમાળી કોનો ભક્ત હતો? **મુદ્‌ગરપાણિ યક્ષનો.**

૩. પ્રથમ ચાતુર્માસ પ્રભુએ ક્યાં કર્યું? ત્યાં તેઓએ શું કર્યું? **શૂલપાણિ યક્ષના મંદિરમાં, કાઉસ્સગ્ગ.**

૪. દર્દુર દેવ કોણ હતો? **નંદમણિયારનો જીવ જે સૌધર્મ દેવલોકમાં દર્દુરાવતંસક વિમાનમાં ઉત્પન્ન થયો છે.**

૫. થાવચ્ચાપુત્રને દીક્ષા લેવાનું મન કેવી રીતે થયું? **અરિષ્ટનેમિ ભગવાનની વૈરાગ્યપ્રેરક વાણી સાંભળીને.**

(૨) કોણ બોલે છે અને કોને કહે છે? (૫)

૧. આપ કોણ છો? **અર્જુનમાળી સુદર્શન શેઠને કહે છે.**

૨. દેવની સ્થિતિ ત્યાં ચાર પલ્યોપમની છે. **ભગવાન મહાવીર ગૌતમ સ્વામીને કહે છે.**

૩. હું તારો નિષ્ક્રમણ અભિષેક જોવા ઈચ્છું છું. **થાવચ્ચા ગાથાપત્ની થાવચ્ચાપુત્રને કહે છે.**

૪. મને ઉંઘ આવી જાય તો સંગીત બંધ કરી દેજો. **ત્રિપૃષ્ઠ વાસુદેવ ગાયકોને કહે છે.**

૫. શું તમારી પાસે સાચો ધર્મ નથી? **કપિલ મરિચીને કહે છે.**

(૧૦)

પ્ર.૪ નીચેના કાવ્યની પૂર્તિ કરો.

૧. બુદ્ધ્યા **વિનાઽપિ વિબુધાર્ચિત પાદપીઠ ! સ્તોતું સમુદ્યત મતિર્વિગતત્રપોઽહમ્ ।**

બાલં વિહાય જલ-સંસ્થિત મિન્દુબિમ્બ મન્યઃ ક ઇચ્છતિ જનઃ સહસા ગ્રહીતુમ્ ॥

૨. બુદ્ધ **સ્ત્વમેવ વિબુધાર્ચિત બુદ્ધિ – બોધાત્, ત્વં શંકરોઽસિ ભુવનત્રય શંકરત્વાત્ !**

ધાતાસિ ધીર ! શિવમાર્ગ – વિધેર્વિધાનાત્, વ્યક્તં ત્વમેવ ભગવન્ ! પુરુષોત્તમો ઽસિ ॥

૩. ઉદ્‌ભૂત **ભીષણ જલોદર ભારભુગ્નાઃ, શોચ્યાં દશામુપગતાશ્ચ્યુત જીવિતાશાઃ ।**

ત્વત્પાદ પઙ્કજ રજોમૃત દિગ્ધ દેહા, મર્ત્યા ભવન્તિ મકરધ્વજ તુલ્ય રૂપાઃ ॥

૪. . કિં **શર્વરીષુ શશિનાઽહ્નિ વિવસ્વતા વા? યુષ્મન્મુખેન્દુ દલિતેષુ તમસ્સુ નાથ !**

નિષ્પન્ન શાલિવન શાલિનિ જીવલોકે, કાર્યં કિયજ્જલધરૈર્જલભાર નમ્રૈઃ ॥

૫. નાસ્તં **કદાચિદુપયાસિ ન રાહુગમ્યઃ, સ્પષ્ટીકરોષિ સહસા યુગપજ્જગન્તિ ।**

નામ્ભોધરોદર નિરુદ્ધ મહાપ્રભાવઃ, સૂર્યાતિશાયિ મહિમાઽસિમુનીન્દ્ર ! લોકે ॥